

دانشگاه علوم پزشکی و
خدمات بهداشتی درمانی هرمزگان

دانشکده پرستاری و مامائی بندرعباس

اطلاعات مربوط به درس

گروه آموزشی ارائه دهنده: پرستاری

نام درس: بزرگسالان و سالمندان ۱

نوع و تعداد واحد: ۳ واحد نظری (آب و الکتروولیت ۰/۷۵ واحد- ارتوپدی ۱ واحد- گوارش ۱/۲۵ واحد)

پیش نیاز / هم نیاز: تشریح، فیزیولوژی، بیوشیمی، میکروبی شناسی، انگل شناسی، تغذیه و تغذیه درمانی و مفاهیم پایه پرستاری

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پرستاری

روز و ساعت کلاس: دوشنبه ۱۰-۱۲

اطلاعات اساتید همکار

مدرس سان همکار: آقای محمد دهش

رتبه علمی: مربی

رشته تحصیلی: پرستاری

محل کار: دانشکده پرستاری

تلفن تماس: -

پست الکترونیک اساتید:

اطلاعات مسئول درس

نام مسئول درس: شیوا بدری

رتبه علمی: مربی

رشته تحصیلی: پرستاری

محل کار: دانشکده پرستاری

تلفن تماس: -

پست الکترونیک: shvbdri@gmail.com

تاریخ آخرین ویرایش طرح درس:

شرح درس:

در این درس با تدریس مفاهیم زیربنایی حفظ سلامت، مفهوم تعادل و اختلال در مایعات و الکترولیت‌های بدن و مفهوم اختلالات حرکتی، اختلالات تغذیه‌ای گوارش و ضمامم دفعی- روده‌ای و آنورکتال به دانشجو کمک می‌شود تا با تلفیق آموخته‌های خود با علوم پایه بتواند از نظریه‌ها و مفاهیم پرستاری ضمن به کارگیری فرآیند پرستاری در مراقبت از بزرگسالان و سالمندان استفاده کند. در این راستا لازم است تقویت مهارت‌های تفکر خلاق در کاربرد تشخیص‌های پرستاری به منظور تأمین، حفظ و ارتقای سلامت بزرگسالان و سالمندان از پیشگیری تا توانبخشی مد نظر قرار گیرد.

هدف کلی:

آشنایی دانشجو با مفاهیم زیربنایی پرستاری و ایجاد توانایی در او به منظور تلفیق آموخته‌های خود در زمینه علوم پایه با مفاهیم و نظریه‌های پرستاری به هنگام ارائه مراقبت به مددجویان بزرگسال و سالمند مبتنی بر اصول اخلاقی و موازین شرعی

رویکرد آموزشی:

مجازی روش‌های یاددهی - یادگیری مرتبط: ☐ کلاس آنلاین همزمان ☐ کلاس آنلاین غیر هم زمان ☐ کلاس وارونه ☐ روش‌های شبیه‌سازی ☐ بازی‌وارسازی ☒ فروم‌های گفت‌وگو سایر (نام ببرید):
حضور روش‌های یاددهی - یادگیری مرتبط: ☒ سخنرانی ☒ بحث در گروه کوچک ☐ پرسش و پاسخ ☒ یادگیری مبتنی بر حل مسأله ☐ یادگیری مبتنی بر سناریو ☒ یادگیری مبتنی بر ارائه پروژه سایر (نام ببرید):
ترکیبی لطفاً روش به کار گرفته شده از مجموع روش‌های حضوری و مجازی را نام ببرید:

سرفصل و تقویم ارائه درس

جلسه	سرفصل	روش یاددهی - یادگیری	اهداف اختصاصی	مدرس
۱	مفاهیم پایه و مقدمات مایعات و الکترولیت‌ها	سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو	مقدار آب و ترکیب مایعات بدن را شرح دهد. راههای جذب و اتلاف آب و الکترولیت را بیان نماید. اهمیت توجه به آب و الکترولیت‌های بدن را از نقطه نظر مراقبت پرستاری بیان کند.	شیوا بدری
۲	اختلالات حجم مایع	سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو	اختلال حجم مایعات (هایپوولمی / هایپرولمی) را توضیح دهد. عوامل ایجادکننده هایپوولمی / هایپرولمی را شرح دهد. علائم هایپوولمی / هایپرولمی را بیان کند. برای بیمار مبتلا به هایپوولمی / هایپرولمی برنامه مراقبتی تدوین کند.	شیوا بدری
۳	اختلالات سدیم و پتاسیم	سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو	عوامل ایجادکننده هایپوناترمی / هایپرناترمی را شرح دهد. علائم هایپوناترمی / هایپرناترمی را بیان کند. برای بیمار مبتلا به هایپوناترمی / هایپرناترمی برنامه مراقبتی تدوین کند. عوامل ایجادکننده هایپوکالمی / هایپرکالمی را شرح دهد. علائم هایپوکالمی / هایپرکالمی را بیان کند. برای بیمار مبتلا به هایپوکالمی / هایپرکالمی برنامه مراقبتی تدوین کند.	شیوا بدری
۴	اختلالات کلسیم و منیزیم	سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو	عوامل ایجادکننده هایپوکلسمی / هایپرکلسمی را شرح دهد. علائم هایپوکلسمی / هایپرکلسمی را بیان کند. برای بیمار مبتلا به هایپوکلسمی / هایپرکلسمی برنامه مراقبتی تدوین کند. عوامل ایجادکننده هایپومنیزیمی / هایپرمنیزیمی را شرح دهد. علائم هایپومنیزیمی / هایپرمنیزیمی را بیان کند. برای بیمار مبتلا به هایپومنیزیمی / هایپرمنیزیمی برنامه مراقبتی تدوین کند.	شیوا بدری

شیوا بدری	<p>میزان طبیعی PH خون را بیان کند. سیستم‌های بافری بدن را شرح دهد. میزان طبیعی گازهای خون شریانی را بیان کند. روش تهیه نمونه خون شریانی را بیان کند.</p>	<p>سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو</p>	مفاهیم پایه اسید و باز	۵
شیوا بدری	<p>آنالیز نمونه خون شریانی را تفسیر کند. انواع اختلالات اسید و باز را توضیح داده و مراقبت‌های پرستاری مربوطه را تدوین کند.</p>	<p>سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو</p>	انواع اختلالات اسید و باز و مراقبت‌های پرستاری در آنها	۶
شیوا بدری	<p>آناتومی، فیزیولوژی و عملکرد سیستم عضلانی، حرکتی را شرح دهد. نحوه بررسی سلامت سیستم عضلانی، حرکتی را توضیح دهد. نحوه انجام معاینه فیزیکی سیستم عضلانی، حرکتی را توضیح دهد و یافته‌های طبیعی و غیرطبیعی را تشریح نماید. تظاهرات بالینی عمومی و اختصاصی در اختلالات سیستم عضلانی، حرکتی را توضیح دهد.</p>	<p>سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو</p>	<p>مروری بر آناتومی و فیزیولوژی و بررسی و شناخت سیستم عضلانی، حرکتی (تاریخچه، معاینه بالینی، تست‌های تشخیصی، علائم شایع)</p>	۷
شیوا بدری	<p>تظاهرات بالینی مربوط به هر کدام از این اختلالات را بشناسد. فرآیند درمان (طبی و پرستاری) مربوط به هر کدام از این اختلالات را توضیح دهد. جهت مددجویان با این اختلالات برنامه مراقبتی تدوین کند.</p>	<p>سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو</p>	<p>اختلالات سیستم عضلانی، حرکتی (صدمات سیستم عضلانی، حرکتی، شکستگی‌ها و انواع آن)</p>	۸
شیوا بدری	<p>تظاهرات بالینی مربوط به هر کدام از این اختلالات را بشناسد. فرآیند درمان (طبی و پرستاری) مربوط به هر کدام از این اختلالات را توضیح دهد. جهت مددجویان با این اختلالات برنامه مراقبتی تدوین کند.</p>	<p>سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو</p>	<p>اختلالات متابولیک سیستم عضلانی، حرکتی (استئوپروز، استئومالسی، پازه، نفرس، آرتريت نفرسی)</p>	۹

شیوا بدری	تظاهرات بالینی مربوط به استئوآرتریت را بشناسد. فرآیند درمان (طبی و پرستاری) مربوط به استئوآرتریت را توضیح دهد. جهت مددجویان مبتلا به استئوآرتریت برنامه مراقبتی تدوین کند.	سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو	استئوآرتریت	۱۰
شیوا بدری	تظاهرات بالینی مربوط به هر کدام از این اختلالات را بشناسد. فرآیند درمان (طبی و پرستاری) مربوط به هر کدام از این اختلالات را توضیح دهد. جهت مددجویان با این اختلالات برنامه مراقبتی تدوین کند.	سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو	عفونت‌های استخوانی (استئومیلیت، آرتریت عفونی، سل)	۱۱
شیوا بدری	تظاهرات بالینی مربوط به هر کدام از این اختلالات را بشناسد. فرآیند درمان (طبی و پرستاری) مربوط به هر کدام از این اختلالات را توضیح دهد. جهت مددجویان با این اختلالات برنامه مراقبتی تدوین کند.	سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو	تومورهای استخوانی، مراقبت‌های ویژه پرستاری	۱۲
شیوا بدری	تظاهرات بالینی مربوط به هر کدام از این اختلالات را بشناسد. فرآیند درمان (طبی و پرستاری) مربوط به هر کدام از این اختلالات را توضیح دهد. جهت مددجویان با این اختلالات برنامه مراقبتی تدوین کند.	سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو	اختلالات پا (هالوس واگوس)	۱۳
شیوا بدری	تظاهرات بالینی مربوط به هر کدام از این اختلالات را بشناسد. فرآیند درمان (طبی و پرستاری) مربوط به هر کدام از این اختلالات را توضیح دهد. جهت مددجویان با این اختلالات برنامه مراقبتی تدوین کند.	سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو	اختلالات بافت همبند (آرتریت روماتوئید، لوپوس اریتماتوس)	۱۴

محمد دهش	آناتومی و فیزیولوژی و عملکرد سیستم تغذیه‌ای و دفعی، روده-ای را شرح دهد.	سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو	مروری بر آناتومی و فیزیولوژی دستگاه گوارش و حلق	۱۵
محمد دهش	نحوه بررسی سلامت تغذیه‌ای را توضیح دهد. نحوه انجام معاینه فیزیکی دستگاه معده‌ای، روده‌ای را توضیح دهد و یافته‌های طبیعی و غیرطبیعی را به تفکیک تشریح نماید. تظاهرات بالینی عمومی و اختصاصی در اختلالات سیستم تغذیه را توضیح دهد.	سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو	بررسی و شناخت سیستم تغذیه-ای (تاریخچه، معاینه بالینی، تست‌های تشخیصی)	۱۶
محمد دهش	موارد کاربرد هر تست تشخیصی را توضیح دهد. مراقبت‌های قبل، حین و بعد از انجام هر تست را در قالب یک برنامه آموزشی تدوین نماید.	سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو	بررسی و شناخت سیستم تغذیه-ای (تست‌های تشخیصی)	۱۷
محمد دهش	سوءتغذیه را تعریف نماید و فرآیند پیدایش، عوامل خطر ساز، علائم و فرآیند درمان طبی هر کدام از این اختلالات را توضیح دهد. جهت مددجویان با اختلال سوءتغذیه، نوع تغذیه و انواع روش-های تغذیه‌ای، برنامه مراقبتی تدوین کند. اهداف لوله‌گذاری در دستگاه گوارش را توضیح دهد و برنامه مراقبتی از بیماران دارای لوله گوارشی را تدوین نماید.	سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو	تغذیه در فرد سالم، انواع روش‌های تغذیه، مراقبت از مددجویان مبتلا به سوءتغذیه (چاقی، پر خوری عصبی، بی‌اشتهایی)	۱۸
محمد دهش	تظاهرات بالینی مربوط به هر کدام از این اختلالات را بشناسد. فرآیند درمان (طبی و پرستاری) مربوط به هر کدام از این اختلالات را توضیح دهد. جهت مددجویان با این اختلالات برنامه مراقبتی تدوین کند.	سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو	اختلالات دهان(اختلالات دهان، دندان و غددبزاقی) و مری (دیسفاژی، آسالازی، ریفلاکس)	۱۹

محمد دهش	تظاهرات بالینی مربوط به هر کدام از این اختلالات را بشناسد. فرآیند درمان (طبی و پرستاری) مربوط به هر کدام از این اختلالات را توضیح دهد. جهت مددجویان با این اختلالات برنامه مراقبتی تدوین کند.	سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو	اختلالات معده (گاستریت حاد و مزمن، زخم معده، سرطان معده)	۲۰
محمد دهش	تظاهرات بالینی مربوط به هر کدام از این اختلالات را بشناسد. فرآیند درمان (طبی و پرستاری) مربوط به هر کدام از این اختلالات را توضیح دهد. جهت مددجویان با این اختلالات برنامه مراقبتی تدوین کند.	سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو	اختلالات روده‌ای (اختلالات التهابی، انسداد روده، گاستروآنتریت، عفونت‌های انگلی، آپاندیسیت، پریتونیت)	۲۱
محمد دهش	تظاهرات بالینی مربوط به هر کدام از این اختلالات را بشناسد. فرآیند درمان (طبی و پرستاری) مربوط به هر کدام از این اختلالات را توضیح دهد. جهت مددجویان با این اختلالات برنامه مراقبتی تدوین کند.	سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو	اختلالات روده‌ای (تومورها و سرطان روده، هرنی، دیورتیکول، سندرم روده تحریک پذیر، ترومای روده)	۲۲
محمد دهش	تظاهرات بالینی مربوط به هر کدام از این اختلالات را بشناسد. فرآیند درمان (طبی و پرستاری) مربوط به هر کدام از این اختلالات را توضیح دهد. جهت مددجویان با این اختلالات برنامه مراقبتی تدوین کند.	سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو	اختلالات آنورکتال (یبوست و بی-اختیاری مدفوع، فیشر، فیستول آنال، هموروئید، پیلونیدال کیست)	۲۳
محمد دهش	تظاهرات بالینی مربوط به هر کدام از این اختلالات را بشناسد. فرآیند درمان (طبی و پرستاری) مربوط به هر کدام از این اختلالات را توضیح دهد. جهت مددجویان با این اختلالات برنامه مراقبتی تدوین کند.	سخنرانی و پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، سناریو	اختلالات کبد و کیسه صفرا (پانکراتیت حاد، سرطان پانکراس، صدمات پانکراس، کله‌سیستیت حاد و مزمن، سرطان کبد، هپاتیت باکتریایی و ویروسی، آبسه کبد، پیوند کبد، آمیلوئیدوزیس و ویلسون)	۲۴

انتظارات از دانشجو / قوانین دوره:

- رفتار حرفه‌ای
- حضور فعال در کلاس
- ارائه تکالیف محول شده

روش ارزشیابی:

- ارزیابی تکوینی
- ارزیابی تراکمی

ردیف	روش ارزشیابی	سهم روش در نمره نهایی دانشجو
۱	رفتار حرفه‌ای	۵٪ (۱ نمره)
۲	حضور فعال در کلاس	۵٪ (۱ نمره)
۳	ارائه تکالیف	۲۰٪ (۴ نمره)
۴	کوئیز	۱۰٪ (۲ نمره)
۵	امتحان پایان ترم* (آب و الکتروولیت ۳ نمره - ارتوپدی ۴ نمره - گوارش ۵ نمره)	۶۰٪ (۱۲ نمره)
جمع: ۱۰۰٪ (۲۰ نمره)		

* در صورت عدم کسب حداقل ۵۰٪ نمره امتحان پایان ترم، واحد درسی افتاده محسوب می‌شود.

منابع درس: (آخرین ویرایش)

الف. کتب:

پرستاری داخلی جراحی برونر و سودارث / بزرگسالان و سالمندان / ۱ / مباحث گوارش، ارتوپدی و آب و الکترولیت تغذیه و رژیم های درمانی / تالیف دکتر محمود نخعی / انتشارات جامعه نگر
گوارش / جانیس ال هینکل، کری اچ پیور؛ ترجمه ی مریم عایخانی. تهران: نشر جامعه نگر
ارتوپدی: ساماندهی بالینی برای برآیندهای مثبت / جویس ام بلک ، جین هوکانس هوکس؛ ترجمه فریبا بلورچی فرد، پرستاری داخلی جراحی بلک و هوکس، تهران: نشر جامعه نگر- سالمی

Suzanne C. O'Connell Smeltzer, Brenda G. Bare, Janice L. Hinkle, Kerry H. Cheever. Brunner & Suddarth's Textbook of Medical-Surgical Nursing. Lippincott Williams & Wilkins. Last Version
Medical – surgical nursing: clinical management for positive outcomes / J.M. Black, J. H. Hawks - 7th. ed. - St. Louis: Saunders

ب. مقالات:

بر حسب موضوع تکالیف دانشجویان می توانند از مقالات مستخرج از پایگاه های داده ای استفاده کنند.

ج. محتوای الکترونیک:

محتوای تهیه شده توسط اساتید که در سامانه نوید آپلود می گردد.
تکالیف دانشجویان که در فروم های گفت و گو آپلود می شود.